

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

II. Iohan. Trithem. Abbas Spanhemensis, Svis Charissimis in Christo filiis,
Priori & Conuentui in Spanhem, salutem & synceram in Domino
charitatem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

IOHANNIS TRITHEMII
ABBATIS SPANHEIMENSIS EPISTO-
LARVM FAMILIARIVM LIBER PRIMVS, AD IACOBVM
TRITHEMIVM DVLCISSIMVM FRATREM.

I.

IOANNES TRITHEMIVS ABBAS MONASTERII S. IACOBI APO-
stoli Herbipolensis, Iacobo Trithemio fratri dulcissimo Salutem.

PORTVNE satis admonuisti, suauissime frater, vt epistolas nostrarum testes calamitatum, quas à die nostri de Spanhem exitus familiariter emisisse nos constat, vsque in illum diē, quo hanc D. Iacobi Abbatiam suscepimus gubernandam, in vnum reuocemus volumen, tibi que vnde memoriam nostri semper ad manum habeas transmittamus. Quid te vt ista peteres à nobis impulerit, rationabiliter addidisti: quod impossibile nemo dicturus est, senescentem properare in occasum: mundum prior exiturus, qui prior intrauit. Cum ergo nobis fraternitatis necessitudine sis coniunctus, nihil tibi possumus denegare, cum id maxime petas, quod ratione minime caret honestatis. Accipe nunc igitur testem in te nostri amoris, vltimum hunc Spanhemensium nostrarum librum epistolarum, quo causam habeas penes te nostri sedulo memorandi, & tua, si quid nostra valent, consolationis. Te gaudemus habere superstitem, nostrorum que studiorum heredem, vt quibus dissolui. orpore quidem necessarium, tecum viuere post fata saltem memoria contingat. Quamuis exigua admodum æstimationis apud nos sit, memoriam posteritati commendare, cuius neque laudis neque vituperij ratio pertingere potest ad mortuum. Vnum hoc factum ingressi petimus abs te, vt quoties Deo ministras in altari, supplex nostri memoriam interponas. Iuuabit mentem à consummatione purgationis dilatare (non dubitamus) si tu purificatus hostiam pro ea salutarem obtuleris. Vale nostri memor ad Deum. Ex monasterio nostro D. Iacobi maioris in suburbio Herbipolensi, quarta die mensis Nouembris. Anno Christianorum M. D. VI.

II.

IOHAN. TRITHEM. ABBAS SPANHEMENSIS, SVIS CHARISSIMIS IN CHRISTO FILIIS, PRIORI & COMMUNITATI IN SPANHEM, SALUTEM & SINCERAM IN DOMINO CHARITATEM.

* Heydelberg.

NONA die mensis Aprilis venit ad nos Budorim * frater Theodericus monachus, nuncium perferens non satis iucundum, cuius facti haud mediocriter fuimus turbati, propterea vel maxime, quod nullus vestrum se temeritati satellitum malignorum opposuit, nullus contradixit. Quis mihi succenseat, fratres mei, si quos vestrum tanta patratæ in nos temeritatis & conscios & consentaneos esse suspicemur? Ad suspitionis conspirat argumentum, quod non solum nullus vestrum vices interposuit, sed ne factum quidem nimis temerarium denunciare nobis quisquam vestrum cogitauit. Scimus etiam quosdam è vobis interfuisse preludio, quādo primum temeritatis ministri fractis foribus in domesticos irruerunt, iussosque abire nostrorum risisse contumeliam. O perniciose imperitorum semper ignauia: quantam tenui ex ortu calamitatem desolationemque Reipublice neglectu inducere consueuisti. Et reuera, fratres, grauiter in hoc lapsi, vehementer timemus hanc præsumptionem non minus vobis & monasterio pauperi, quam nobis breui nocituram. Causas enim latentes in me odij Cynonotōn * certe non ignoro: nec potero illius amare imperium, qui mihi sine causa contra iustitiam aduersatur. Quamquam nec dum mihi satis constare possit, cuius mandato urgente talia in nostros fuerint attentata. Non enim facile possum induci vt credam Principem Vltresyluanum talia in nos fulminasse decreta. Qui etsi forsitan Battologorum aduersum nos fidem adhibuit iniquis delationibus, nunquid propterea nostrum philosophandi sanctum propositum deseremus? aut propter vnius odium hominis sacrarū intermitteremus studia literarū? Qui nascitur ad auaritiā, diuitias anxius cogitet: nos ad literas nati sumus, sacra

* Hundsruker.

LIARES
RITHEMII
ENSIS EPISTO
IMVS, AD IACOBVM
M FRATREM.

ASTERII S. IACOBI APT.
ri dulcissimo Salutem.

auissime frater, vt epistolam nostram
e nostri de Spanhem exiit familiariter
illum die, quo hanc D. Iacobus ab
m, in vau reuocatus voluimus,
emper ad manum habere translatum
nobis impulerit, rationabiliter ad
icturus est, senescentem prope
urus, qui prior intravit. Cum ergo
tibi possumus denegare, cum id ma-
Accipe nunc iugur tellem in te no-
m librum epistolaram, quo causam
id nostra valent, conuolationis. Te
am heredem, vt quibus dissolutio-
em memoria condingat. Quam-
moriam posteritati commendare,
telt ad mortuum. Vnum horum
n altari, supplex nostri memoriam
gationis dilatat (non dubitamus)
le nostri memor ad Deum. Er no-
olensi, quarta die mensis Nouem-

EMENSIS, SVIS CHA-
Spanhem, salutem &
atem.

* frater Theodericus monachus
facti haud mediocriter inuenerunt
emeritati fatellitum malignum
fratres mei, si quos vestrum
eos esse suspicemus? Ad suspicio-
strum vires interpoluit, sed in
uisquam vestrum cogitatur. Se-
o primum temeritatis manibus
nostrorum risisse contumeliam. O
qui ex ortu calamitatem delibato-
Et reuera, fratres, grauius in hoc lo-
inus vobis & monasterio pauperu-
me odij Cynosos an * ceteros
sine causa contra iustitiam adve-
uius mandato urgente talibus
ci vt credam Principem Vltimo
an Battologorum aduersum nos
erea nostrum philologorum iu-
n hominis sacrari interuimus
cogitet nos ad literas nuntium li-

era librorum oblectamenta sequemur. Nobis in hac mortalitate constitutis nihil aliud est viuere, quam vere sapientia studio insudare. Propterea si alterum oporteat, Abbatia potius, quam literarum studio valedicemus. Interea, fratres charissimi, ne propter absentiam nostri status monasterij grauius perturbetur, vnusquisque vestrum ordinem suum & officium diligenter intueatur commissum, quousque deliberemus melius, quid nobis in hac turbatione vtiliter sit agendum. Abbati Speciosi montis*, non satis pulchre Saturni morum sequenti, gratias agimus, non habemus. Ipse enim principalis omnium in nos malorum est causa, ministros sceleris in nostros prouocans, a quibus nec lassus est vnquam, nec etiam laedi potuisset. Quid ad innoxios familiares nostros, quod minas ipse timuit exterorum? quasi desint nobis auxilia principum, quos non minus lingua pro-cax, & intemperata senis proterua offendit. Moramur autem serenissimum principem Philippum, iam quidem absentem & necessario expectamus: in cuius arbitrio confere-mus omne quod nobis molestum occurrit. Non enim agemus quicquam in hac turba-tione nostra sine mitissimi principis consilio, cuius fauor & clementia *μωδὸν ἔρωσαν* in nos odium protocauit. Valete ex Budori oppido principis Palatini, decima die mensis Apri-lis. Anno Christianorum M.D.V.

III.

IOANNES TRITHE. ABBAS SPANHEM. IACOBO TRITHE-
mio, artium & philosophiae Doctore, dulciss. fratri S.

QVÆ in nos temeritas amulorum praesumpsit, relatione fratris Theoderici cognoui-mus. Tu videas cura, vt libros nostros & res tibi commissas, *τῶν κρυφίων μάλισα*, custodi-as, *καὶ τῶν μυστηρίων τῆς παιδείας ἡμετέρας*. Non enim cogitamus redire ad Spanheim, nisi hanc contumeliam nobis & nostris illatam sine demerito, ad noticiam deduxerimus pluri-morum. Claves rerum nostrarum *τῶν μυστικῶν μάλισα*, quas fidei tuae in exitu nostro, cum nihil suspicaremur aduersi, commisimus, nulli sine nostra tradas commissione. Tene-mur enim suspicionem vehementi quorundam in nos fratrum conspirationis, Prioris ma-xime & alterius, cui semper fuit in sensus. Tu autem, frater dulciss. nihil mouere his ma-lis, si tamen mala dicenda sunt, per quæ nobis iter in Deum paratur: experimento cogno-scent seludum inchoasse non puerilem, cum ipsi tandem in laqueum ceciderint quem nobis parauerunt. Frater Theodericus, qui nostras ad te perferri literas, quædam à nobis accepit in mandatis, cui & fidem credulitatis adhibeas, & auxilium impendas. Eum namque inter nostros alienigenam nobis inuenimus fidelem, qui & vicem nostram do-leat, & quicquid iusserimus libens exequatur. Vale. Ex Buri decima die mensis Aprilis. Anno Christianorum M.D.V.

III.

AD PRIOREM SVVM IN SPANHEIM, FRATREM NICO-
laum Remitium. &c.

VERVS in me prouerbium diuina permittente prouidentia impletum est: *Nolla cala-mitas sola*. Potestas aduersario data est in nos sauiendi, nec pepercit, exemplo nos in-nocentis primum spolians, rebus, amicis, & filijs quos parturiimus in Domino, ac dein-de corpus nunc varijs dilacerans plagis: menem solam (nobis Dei miseratione assiste-nte) nullatenus penetrabit. Iacemus hic febribus grauius afflicti, turgentibusq; vlcerib. ple-ni, à nostris desolati, & (quod est grauius) in opprobrium & fabulâ aduersarijs literarum si-ne causa expositi. Nemo nos ex charis nostris omnibus consolatur, nemo veterum ami-corum nostrorum longe absentium nos visitat, nemo dolentibus nobis compatitur. Sed tu Domine Deus miserator & misericors resuscita me, & retribua eis, non malum pro ma-lo (hoc enim per verbum tuum nobis interdictum est) sed in bono te iuuante vincam ma-lum, vt faciam quod discipulis suis verbum tuum inimicis persequenti bus faciendum q̄ re-ctissime indixit. Erit enim mihi te miserante, hæc incōmodorū temporalium obiectio ad salutē, si foris patiente contumelias & infirmitates corpusculo, mēs circa interiorū stū-dia immobilis perseueret. Ad labores natū me scio, & per multas tribulationes ad eū sum rediturus, à quo per inobedientiam recessi. Ego coram Deo forsitan q̄ merui patior; illi autem qui me persequuntur innoxium, viderint quo zelo moueantur. Aliud est quod aestimatione nostri ore proferunt, atque aliud quod mente cognouerunt. Sed de his alie